

Overstromingen in het Reestdal

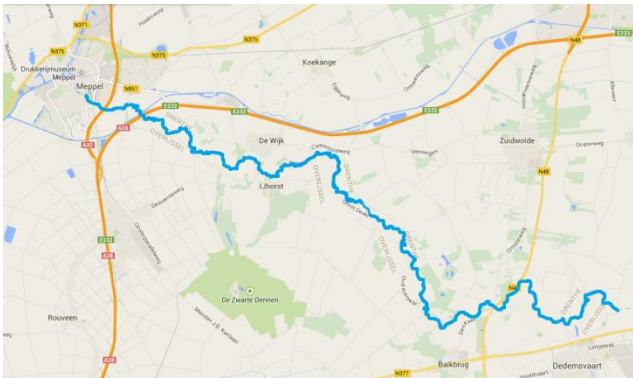
Anne-Wil van den Berg

Onderzoeksvraag

Waardoor 'overstroomt' de Reest (voornamelijk in het najaar en voorjaar)?

Gebiedsbeschrijving

De Reest vormt deels de grens tussen Drenthe en Overijssel. Deze stroomt van Dedemsvaart naar Meppel. Van oorsprong is de Reest een Hoogveenbeek maar door weinig ingrepen in de waterhuishouding, mede doordat het een deel van de grens tussen Drenthe en Overijssel vormt, is het een typische laaglandbeek geworden die zeer sterk meandert (wat voor Nederland vrij uniek is!).^[1]

Figuur 1: De Reest, hier zijn goed de meanders te zien^[2].

Resultaten

Tegenwoordig wordt de Reest deels gevoed door neerslagwater en water uit ontwateringssloten welke de percelen grasland droog genoeg moeten houden. De meeste grond in het Reestdal wordt gebruikt als hooiland of natuurgebied^[3].

In Figuur 3 is de maandsom van neerslag te zien van de afgelopen vier jaar. De meeste neerslag valt in het najaar. Als eenmaal de maximale **infiltratiecapaciteit** is bereikt begint plasvorming, meestal is er bij de Reest sprake van een **verzadigingsoverschot**.

In de winter kan de neerslag vallen in de vorm van sneeuw en kan de bodem zo bevroren zijn dat wanneer het weer dooi is, het 'smeltwater' niet snel genoeg kan infiltreren waarna bij meer neerslag weer plassen kunnen ontstaan (**infiltratie-overschot**). Vooral tussen IJhorst en Meppel is er dan sprake van overstroming, de Reest krijgt namelijk te maken met een grotere **afvoer** en met niet goede infiltratiecapaciteit waardoor het water zich daar accumuleert.

Daarnaast is een ander groot deel van het Reestwater afkomstig van **kwelwater**. Het water infiltreert in de bodem in het Drents plateau (een groot keileem pakket) en komt vervolgens omhoog in het Reestdal^{[4][5]}.

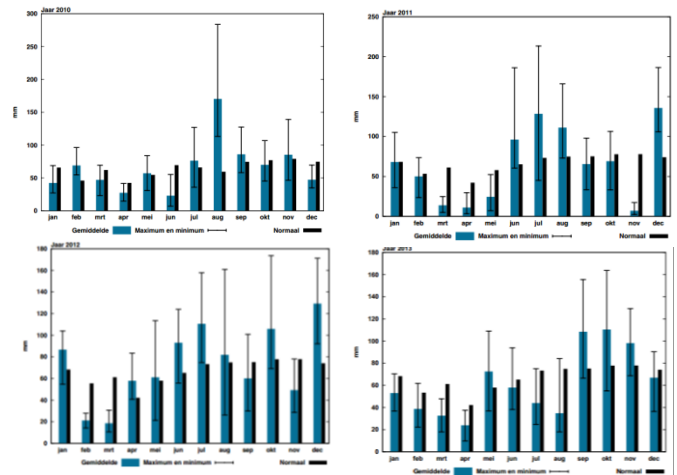
's Winters wordt er ook nog eens extra water uit het gebied ten oosten van Zuidwolde via de Reest afgevoerd.

Figuur 2: Kleine, al grotendeels verdwenen overstroming van de Reest ter hoogte van het begin van de Lankhorsterweg (vanaf IJhorst gezien).

Er zitten drie **stuwen** in de Reest. Door water langer vast te houden op bepaalde plaatsen zorgen deze stuwen ervoor dat wanneer er sprake is van een **neerslagoverschot**, Meppel niet direct natte voeten krijgt.

Als laatste is er sprake van inundatie. Met behulp van de **stuwen** wordt er ook voor gezorgd dat de landbouw en natuurgebieden onder water gezet worden tijdens wateroverschot om bebouwde gebieden droog te houden (**oppervlaktewaterberging**).

Figuur 3: Maandsom neerslag Nederland, resp. 2010-2014 (gebaseerd op ^[6]).

Conclusie

De voornaamste oorzaak voor de overstromingen is de toenemende neerslag in het na- en voorjaar bovenop de aanvoer van **kwel**. De neerslag vult de watervoorraad overal aan en d.m.v. de drie stuwen wordt geregeld welke gebieden tijdens een **neerslagoverschot** onder water mogen lopen. Daar komt nog bij dat 's winters extra water vanuit het gebied ten oosten van Zuidwolde via de Reest wordt afgevoerd. Het is belangrijk om kennis van water te hebben in dit gebied om rekening te houden met de landgebruiksfuncties, zo zijn veel stukken land grote delen van het jaar te nat voor akkerbouw o.i.d..

Referenties

^[1] Jan van Dalen, 22 jan. 2014, <http://hetreestdal.nl/?p=57>^[2]
Google Maps, 24 jan. 2014, www.google.com/maps ^[3] Provincie Overijssel, 22 jan. 2014,
http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9923.Verordening2013-on01/b_NL.IMRO.9923.Verordening2013-on01_BylagenReg3.1173.html ^[4] Gemeente Meppel, 22 jan. 2014,
<http://www.reestenwieden.nl/thema%27/bestuur-organisatie/samenwerking-0/waterplannen/>^[5] Veldkamp, J.G., Wiertz, J., 1997, Schematisatie van bodembedekking en kwel in Nederland voor SMART/MOVE, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, rapport nr 711901021. ^[6] Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut 22 jan. 2014,
<http://www.knmi.nl/klimatologie/mow/>